

Jaunumi veselības aprūpē no 2026. gada. Kas jāzina?

Pilotprojekts “Vecmātes mājas vizītes” jaundzimušā un jaunās māmiņas atbalstam

Valsts apmaksātu pēcdzemdību aprūpi nodrošinās vairāk kā 700 jaunajām māmiņām, lai pirmajās nedēļās pēc dzemdībām parūpētos par jaundzimušā veselību un māmiņas emocionālo labbūtību

Uzlabojumi veselības aprūpē #2026

Nākamgad plānots ieviest vairākus jaunumus un uzlabojumus valsts apmaksāto veselības aprūpes pakalpojumu sniegšanā iedzīvotājiem. Par to, kas jāzina, saistībā ar jaunumiem, informē Nacionālais veselības dienests (NVD).

Medicīniskā apaugļošana un grūtniecību aprūpe

Pateicoties piešķirtajam papildu finansējumam nākamgad valsts apmaksātas medicīniskās apaugļošanas pakalpojuma ietvaros sievietēm tiks apmaksāti trīs apaugļošanas procedūras mēģinājumi, ja pēc procedūras nav iestājusies grūtniecība (iepriekš apmaksāja divus).

Turpmāk tiks apmaksāts arī jauns pakalpojums – embriju pirms implantācijas diagnostika. To veiks ģimenēm, kurās tiek pārmantotas monogēnas saslimšanas, lai izslēgtu tādu embriju pārnesi, kas rezultējas ar neveiksmīgu grūtniecību.

Visām riska grupas grūtniecēm ar izmainītiem pirmā trimestra analīžu rezultātiem, paaugstinātu trisomiju risku vai vecumu virs 35 gadiem būs pieejama valsts apmaksāta NIPT testa veikšana, tādējādi nodrošinot agrīnu ģenētisko traucējumu diagnostiku bez invazīvām procedūrām.

Vēl viens nozīmīgs jaunums — pilotprojekta “Vecmātes mājas vizīte” Rīgā un reģionos valsts apmaksātu pēcdzemdību aprūpi nodrošinās vairāk kā 700 jaunajām māmiņām,

lai pirmajās nedēļās pēc dzemdībām parūpētos par jaundzimušā veselību un sievietes emocionālo labbūtību.

Bērnu veselības aprūpe

No nākamā gada priekšlaikus dzimušajiem bērniem un zīdaiņiem, kuri vismaz piecas dienas ārstēti intensīvās terapijas nodaļā, kā arī bērniem ar citām konstatētām veselības problēmām, tiks nodrošināta valsts apmaksāta dzirdes pārbaude, izmantojot dzirdes smadzeņu stumbra reakcijas tehnoloģiju. Tā ļauj savlaicīgi atklāt dzirdes traucējumus, tostarp ar neiroloģiskiem bojājumiem saistītas problēmas.

Būtiskas izmaiņas gaidāmas arī ambulatoro pakalpojumu sniegšanā, uzlabojot bērniem valsts apmaksātu pakalpojumu pieejamību. Turpmāk vairākās pakalpojumu programmās

valsts

finansējums bērniem un pieaugušajiem tiks plānots atsevišķi, līdz ar to ārstniecības iestādēm būs jāuztur divas rindas — bērnu un pieaugušo. Bērniem plānotās “kvotas” ārstniecības iestādes nevarēs izmantot priekš pieaugušajiem pacientiem.

Jaunā kārtība attieksies uz 14 pakalpojumu programmām — kodolmagnētisko rezonansi, kardioloģiju, doplerogrāfiju, gastroenteroloģiju, ultrasonogrāfiju, rentgenoloģiju, alergoloģiju u.c., kā arī dienas stacionāra programmām, piemēram, vispārējo ķirurģiju, oftalmoloģijas ķirurģiju, neiroloģisko un iekšējo slimību ārstēšanu, ginekoloģiju, rehabilitāciju dienas stacionārā u.c.

Lai mazinātu sirds un asinsvadu slimību risku, bērniem vecumā no 5 līdz 11 gadiem turpmāk tiks apmaksāti profilaktiski laboratoriskie izmeklējumi, nodrošinot zema blīvuma holesterīna, kopējā holesterīna un glikozes līmeņa noteikšanu tukšā dūšā.

Vēl viens būtisks jaunums — lai uzlabotu brīļu pieejamību bērniem reģionos, noteiktās reģionālajās slimnīcās varēs saņemt valsts apmaksātas speciālista konsultācijas izmeklējumus un arī brilles. Iepriekš ar šo mērķi vecākiem un bērniem bija jādodas uz Rīgu, Bērnu klīnisko universitātes slimnīcu.

Psihiskā veselība

NVD projekta “Veselības aprūpes pakalpojumu modeļu attīstības laboratorija” ietvaros Bērnu un pusaudžu resursu centrs īsteno pusautomatizētās kognitīvi biheiviorālās terapijas projektu, kā rezultātā nākamgad tiks uzlabota valsts apmaksātu psihiatra pakalpojumu pieejamība digitālā vidē. Pusaudžiem no 14 līdz 25 gadu vecumam ar vieglu depresiju, nomāktības, trauksmes un citām sajūtām, būs pieejama mobilā lietotne ar atbalstošu informāciju un terapeita tiešsaistes padomiem.

Uztura speciālista konsultācijas

No 2026. gada 1. jūlija plānots uzsākt ambulatoru uztura speciālistu konsultāciju apmaksu pieaugušajiem pacientiem ar hroniskām slimībām un aptaukošanos. Iepriekš šāds valsts apmaksāts pakalpojums bija pieejams tikai pacientiem ar noteiktiem veselības stāvokļiem un pacientiem, kuri atrodas slimnīcas stacionārā.

Uzlabota pieejamība paliatīvajā aprūpē

Pateicoties valdības piešķirtajam papildu finansējumam valsts apmaksātu paliatīvās aprūpes mobilo komandu pakalpojuma nodrošināšanai pacienta dzīvesvietā, tiks uzlabota pakalpojuma pieejamība pacientiem ar ierobežotu dzīvildzi un smagu slimības gaitu, kā arī augstu nepieciešamās aprūpes intensitāti. Šādu aprūpi sniedz pacientiem, kuriem vajadzīga aktīva simptomu kontrole, sāpju mazinoša terapija un sociāls atbalsts, lai saglabātu dzīves kvalitāti slimības noslēguma posmā.

Vienlaikus no nākamā gada tiks paplašināta elpošanas atbalsta ierīču pieejamība augstas prioritātes pacientiem un pacientiem, kuriem nav apdraudētas dzīvībai vitālas funkcijas un pakalpojumu nepieciešams nodrošināt līdz 10 stundām diennaktī, bet ir zems funkcionēšanas līmenis tiks nodrošināta BiPAP ierīces noma. Tā ir elpošanas atbalsta ierīce, ko izmanto, lai palīdzētu cilvēkam elpot miega laikā vai elpošanas mazspējas gadījumos.

Endoprotezēšanas operācijas ar daļēju apmaksu

Katru gadu pieaug endoprotezēšanas operācijas pakalpojuma pieprasījums, līdz ar to pagarinās arī gaidīšanas rinda. Plānots, ka slimnīcu stacionāros, kuros veic plānveida lielo locītavu endoprotezēšanu, šo pakalpojumu pacienti varēs veikt arī kā daļēji apmaksātu, proti, pacientam būs iespēja saņemt pakalpojumu ātrāk, sedzot 50 % izmaksu par operāciju un endoprotēzi. Pacientiem, kuri izvēlēsies šo iespēju, tiks veidota atsevišķa pieraksta rinda, vienlaikus neierobežojot iespēju pierakstīties arī rindā uz 100 % valsts apmaksātu operāciju. Šī kārtība stāsies spēkā no 1. jūlija, ja tiks apstiprināti grozījumi Ministru kabineta noteikumos Nr. 555.

Kompensējamo medikamentu nodrošināšana

Zāļu terapijas nepārtrauktības nodrošināšana un zāļu pieejamības uzlabošana valsts kompensējamo zāļu sistēmas ietvaros ir viena no prioritārajām veselības aprūpes jomām.

Plānots, ka nākamā gada otrā pusē aptiekā vairs nebūs jāveic maksājums par farmaceita pakalpojumu — iedzīvotājiem ar 1. grupas invaliditāti un visiem iedzīvotājiem, ja recepšu zāļu iepakojuma cena nepārsniedz 10,00 eiro (ja zāles netiek izrakstītas ar 100 % valsts kompensāciju). Šajos gadījumos maksu par farmaceita pakalpojumu segs valsts.

Vēl viens nozīmīgs jaunums attiecas uz zāļu pieejamības nodrošināšanu grūtniecēm. Venozu komplikāciju gadījumā un citur klasificētu slimību gadījumā (kas sarežģī grūtniecību, dzemdības un pēcdzemdību periodu) Kompensējamo zāļu sarakstā esošajiem medikamentiem pie šīm diagnozēm tiek palielināts valsts kompensācijas apmērs no 75 % uz 100 %. Vienlaikus plānots iekļauti jaunus, dzelzi saturošus medikamentus.

Tāpat plānots uzlabot medikamentu pieejamību bērniem, paplašinot kompensācijas nosacījumus atsevišķiem medikamentiem, kurus valsts jau kompensē, gan arī iekļaujot jaunus inovatīvus, izmaksu efektīvus medikamentus.

Informāciju par valsts apmaksātiem veselības aprūpes pakalpojumiem iedzīvotāji var noskaidrot NVD tīmekļvietnē www.vmnvd.gov.lv vai zvanot pa bezmaksas informatīvo tālruni 80001234 (darba laiks: pirmdiena – ceturtdiena plkst. 8.30 – 17:00, piektdiena plkst. 8:30 – 15:00).

Informāciju sagatavoja:

Evija Štālberga,

Nacionālā veselības dienesta

Sabiedrisko attiecību nodaļas vadītāja